

З'ясування сутності відомчої та внутрішньогосподарської звітності забезпечило б з'ясування напрямів їх становлення. Серед них виділяємо основні:

1. Функціональне обмеження центрального органу галузевого управління у встановленні на підприємствах АПК специфічної (відповідно особливостям діяльності) облікової політики, єдність якої забезпечило б співставність показників звітності;

2. Відсутність достатньої регламентації управлінського обліку як передумови складання внутрішньої звітності;

3. Потреба у нормативно-правовому забезпеченні галузевого контролю як засобу підвищення якості звітності;

4. Необхідність розробки типових методик складання галузевої звітності у взаємозв'язку із формами обов'язкової статистичної та фінансової звітності.

Отже, ефективне управління діяльністю сільськогосподарських підприємств забезпечується інформацією внутрішньої звітності. Тому вирішення зазначених питань необхідне та обґрунтоване в сьогоdnішніх умовах господарювання.

О. П. Ратушна, асистент
Уманський державний аграрний університет

СУПЕРЕЧЛИВІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ П(С)БО 30 «БІОЛОГІЧНІ АКТИВИ»

З 1 січня 2007 року в дію було введено Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи», яке є обов'язковим до застосування підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами усіх форм власності (крім банків і бюджетних установ) щодо сільськогосподарської діяльності [1].

Перед затвердженням стандарту та в період його впровадження відбувалась гостра полеміка провідних вчених, таких як Ф. Ф. Бутинець, С. Ф. Голов, Л. К. Сук, В. М. Жук, М. Ф. Огійчук та інші. Попереднє обговорення проекту стандарту внесло корективи і усунуло багато суперечностей, але після впровадження в практичну діяльність у бухгалтерів виникло досить багато питань.

Впровадження даного стандарту вносить принципово новий порядок обліку доходів і витрат сільськогосподарської діяльності, оцінки надходження продукції, активів, визначення фінансових результатів діяльності.

Відповідно до методичних рекомендацій, придбання поточних біологічних активів відображають за дебетом рахунку 21 «Поточ-

ні біологічні активи». Але тут зустрічаються поточні біологічні активи як рослинництва так і тваринництва, що не логічно, бо об'єднуються в одну групу зовсім різні активи [3].

Сільськогосподарська продукція та додаткові біологічні активи при їх первісному визнанні оцінюють за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу [2]. Тут необхідно уточнити такий момент: на яку дату необхідно оприбутковувати продукцію чи на дату надходження в місця зберігання, чи після її обробки.

Важливим є і питання визначення справедливої вартості для оцінки як продукції, так і біологічних активів. Вона ґрунтується на цінах активного ринку, які можуть змінюватись досить часто. Тому виникає справедливе питання: скільки разів бухгалтеру необхідно змінювати справедливу вартість біологічних активів, а отже і проводити їх переоцінку?

Головним нововведенням є визначення фінансових результатів від первісного визнання сільськогосподарської продукції. Воно полягає в тому, що в сільському господарстві будемо визначати фінансовий результат під час виходу продукції з виробництва, а не у момент її реалізації, як це робиться у всіх інших галузях економічної діяльності [3].

Пунктом 19 П(С)БО 30 передбачено в склад фінансового результату від основної діяльності, включати поряд з іншими показниками, результати від первісного визнання сільськогосподарської продукції і додаткових біологічних активів та від зміни справедливої вартості біологічних активів на дату балансу, оцінка яких здійснюється за справедливою вартістю з вирахуванням очікуваних витрат на місці продажу. Проте відповідно до п. 18 і 21 Положення дані доходи та витрати відображають в складі інших операційних доходів та витрат, що містить протиріччя з П(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати», згідно якого фінансовий результат від основної діяльності формується за даними рахунків 70 «Дохід від реалізації» та 90 «Собівартість реалізації», сум непрямих податків та інших вирахувань з доходів від реалізації [4].

Одночасно з визначенням питань оцінки при первісному визнанні та за станом на кінець року Методичні рекомендації підняли ще низку питань, пов'язаних з обліком поголів'я, а саме: порядок аналітичного обліку біологічних активів, порядок обліку падежу та нарахування зносу на тварин основного стада.

Так, у п. 3.1 Методичних рекомендацій зазначено, що на окремих аналітичних рахунках мають обліковуватись поточні біологічні активи тваринництва, які оцінюються за первісною, а на окремих — за

справедливою вартістю. При такому підході може статися, що в одну групу увійдуть тварини, які мають різну методику оцінки.

Занепокоєння викликає і пропозиція щодо нарахування амортизації на тварин основного стада. Такий підхід неминуче ускладнить розрахунки амортизації через необхідність розрахунків індивідуально по кожній голові.

Таким чином, прийняття П(С)БО 30 «Біологічні активи» зумовило зміни в обліковому процесі сільськогосподарських підприємств у частині методу оцінки одержаної продукції, тварин, рослин (біологічних активів), формування доходів та витрат і визначення фінансових результатів діяльності. Однак застосування його в практичній діяльності підприємств виявило широкий спектр дискусійних питань, які доцільно врахувати.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. № 790.
2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2006 р. № 1315.
3. Сук Л. К. Облік біологічних активів // Бухгалтерія в сільському господарстві. — 2007. — № 4. — С. 47—52.
4. Циліорик Г. І. Облік доходів сільськогосподарських підприємств за П(С)БО 30 «Біологічні активи» // Облік і фінанси АПК. — 2007. — № 6 — 7. — С. 103—106.

С. В. Руденко, асистент
Харківський національний технічний університет
сільського господарства ім. П. Василенка

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Визнання на державному рівні внутрішньогосподарського (управлінського) обліку шляхом прийняття Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» стало важливим кроком до побудови на підприємствах менеджменту, де б для прийняття управлінських рішень використовувалась достовірна та релевантна інформація.

Стосовно організації та ведення управлінського обліку на підприємствах, треба відмітити, що надання державою самостійності